

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 698/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kotitalousvähennyksestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen / ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 698/2020 vp:

Mitkä olivat hallituksen perustelut kotitalousvähennyksen leikkaamiselle ja

miksi hallitus ei nyt nosta kotitalousvähennystä Ruotsin tapaan osana työllisyystoimia?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kotitalousvähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- ja hoitotyö sekä asunnon ja vapaa-ajan asunnon kunnossapito- ja perusparannustyö. Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on, että työ on suoritettu verovelvollisen, hänen vanhempiansa tai isovanhempiensa käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa.

Kotitalousvähennyksen säätämisen keskeisin tavoite on ollut työllisyyden parantaminen yhteiskunnan myöntämän tuen avulla. Tarkoitus on kannustaa kotitalouksia teettämään ulkopuolisilla sellaisia töitä, jotka ne ovat aikaisemmin tehneet itse. Lisäksi tarkoituksena on vähentää pimeän työvoiman käyttöä.

Kotitalousvähennys on myös taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävä vähennys. Vuonna 2018 kotitalousvähennys myönnettiin 445 000 verovelvolliselle ja vähennyksen yhteismäärä oli noin 459 miljoonaa euroa. Keskimääräinen vähennys oli noin 1 030 euroa. Asunnon kunnossapitoon ja perusparannukseen kohdistui noin 78 prosenttia vähennyksen oikeuttavien kustannusten yhteismäärästä. Hoiva- ja hoitotyöhön kohdistui noin kolme prosenttia kustannusten yhteismäärästä ja kotitaloustyöhön 19 prosenttia kustannusten yhteismäärästä.

Jotta kotitalousvähennystä voi hyödyntää, tulee verovelvollisella olla taloudellinen mahdollisuus hankkia vähennykseen oikeuttavia palveluita. Tämän vuoksi kotitalousvähennys kohdistuu luonnollisista syistä pääosin hyvätuloisemmille kansalaisille ja kotitalouksille. Kaikkein pienituloisimmat eivät voi hyödyntää verojärjestelmän kautta myönnettävää yhteiskunnan tukea. Esimerkiksi pelkkää kansaneläkettä saavat henkilöt eivät maksa tuloistaan tuloveroa, eivätkä näin ollen voi hyödyntää kotitalousvähennystä.

Hallitusohjelmassa sovittiin, että 1,23 miljardin euron päätösperusteisista menolisäyksistä 730 miljoonaa euroa rahoitetaan verotuloja lisäämällä. Kotitalousvähennyksen supistaminen 95 miljoonalla eurolla vuoden 2020 alusta oli osa tätä verotulojen lisäämistä ja siten fiskaalinen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 698/2020 vp

toimi. Vähennyksen enimmäismäärä alennettiin 2 400 eurosta 2 250 euroon ja työkorvausten vähennettävä prosenttiosuus kustannuksista 50 prosentista 40 prosenttiin ja palkkojen vähennettävä prosenttiosuus kustannuksista 20 prosentista 15 prosenttiin.

Kotitalousvähennys on supistamisen jälkeenkin merkittävä yhteiskunnan tuki vähennykseen oikeuttavien palveluiden käyttäjille, joten vähennyksen voidaan katsoa olevan edelleen merkittävä kannustin vähennykseen oikeuttavien töiden hankkimiseksi. Maltillisella supistamisella ei näin ollen arvioitu olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan tai harmaan talouden torjuntaan.

Kotitalousvähennyksen työllisyysvaikutuksista on olemassa vähän tutkimusta. Meneillään on kuitenkin TEAS-tutkimus kotitalousvähennyksen vaikutuksista työllisyyteen ja harmaaseen talouteen <https://tietokayttoon.fi/-/kotitalousvahennyksen-vaikutukset-tyollisyyteen-ja-harmaaseen-taloute-1>. Tutkimuksen on arvioitu valmistuvan loppuvuodesta 2020.

Syksyn budjettiriihen yhteydessä hallitus linjasi, että hallitus päättää kevään 2021 kehysriihen yhteydessä kotitalousvähennyksen mahdollisesta laajentamisesta ottaen huomioon suhdannetilanteen ja vuoden 2020 lopussa valmistuvan tutkimushankkeen kotitalousvähennyksen työllisyysvaikutuksista.

Helsinki 19.10.2020

Valtiovarainministeri Matti Vanhanen